

Nr 169.

Av herr **Söderhielm**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar i nu gällande bestämmelser rörande officerares och underofficerares rätt att vid resa å järnväg använda militärbiljett.

Enligt nu gällande reglemente för militärtransporter på järnväg får militärbiljett för tjänstledighetsresa rekvireras för

»underofficerare, manskap — såväl fast anställt som värnpliktigt — och vederlikar, tillhörande armén, marinen eller deras reserver, skeppsgossar, ävensom personal vid lots- och fyrinrättningarna av underofficers och manskaps grad, samtliga under militär tjänstgöring, dock endast för resa på statens järnvägar till hemorten och åter till tjänstgöringsorten. Beträffande enskilda järnvägar är rätten att rekquirera militärbiljett för tjänstledighetsresa beroende av vederbörande järnvägsförvaltnings medgivande.

Med hemort förstås:

för underofficerare den ort, där de äro mantalsskrivna;

för fast anställda av manskaps grad den ort, där de voro mantalsskrivna, innan de vunno fast anställning vid krigsmakten, eller där de hava sitt hem; samt

för värnpliktiga den ort, där de äro mantalsskrivna eller där de hava sitt hem.»

Rätt till militärbiljett vid tjänstledighetsresa är sålunda för närvarande icke tillerkänd officerare och vederlikar ens i sådana fall, då vederbörande är beordrad tjänstgöra å annan ort än den vanliga förläggningssorten. Förhållandena äro emellertid numera sådana, att officerare under långa tider beordras till tjänstgöring utom eget truppförbands förläggningssort ej blott för egen utbildning vid skolor, kurser och dylikt, utan även för andra ändamål. Svårigheterna vid vissa rege-

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 64 häft. (Nr 169—170.) 1

mentens rekrytering göra det bland annat nödvändigt att i ej ringa utsträckning förstärka dessa regementens befälstillgång genom kommandering från andra truppförband. Lättnader i möjligheten att under en kommandering, för vården av egna angelägenheter, besöka hemmet, torde vara lika behöfliga för officerare som underofficerare. Det torde då icke vara mer än billigt, att officerarna i detta hänseende likställas med underofficerarna.

Särskilda svårigheter hava under en följd av år yppat sig vid rekryteringen av de norrländska truppförbandens befälskårer. En mycket avsevärd del av de norrländska såväl officers- som underofficerskårerna utgöres av personer, vilka förut haft sina hem i sydligare delar av landet. För officerskårens rekrytering har man varit nödsakad att i ej ringa utsträckning tillgripa tvångsförflyttning av officersaspiranter från mera eftersökta truppförband, ett förfarande, som återigen i sin mån bidragit att försvåra officersrekryteringen i dess helhet. Vad underofficerarna beträffar, rekryteras de ur underbefälet av manskaps grad; även deras rekrytering sker alltså från hela landet.

Vad som framför allt torde verka återhållande på benägenheten att söka anställning vid de norrländska regementena, är det långa avståndet till landets mellersta och södra delar. Varje åtgärd, som underlättar för den enskilde att upprätthålla förbindelsen med sin hemort, måste därför verka underlättande på ifrågavarande kårers rekrytering. Med hänsyn till den mångfald personalkategorier, som åtnjuta rätt till nedsättning i biljettprisen å statens järnvägar, utan att denna nedsättning kan motiveras av något direkt statsintresse, synes sådant medgivande för de norrländska regementenas officerare och underofficerare icke böra möta några betänkligheter. Lämpligast torde vara, att detta medgivande finge formen av rätt att, med vissa inskränkningar, använda militärbiljett för tjänstledighetsresor.

Även i fråga om de officerare och underofficerare, vilka hava sina ursprungliga hem i Norrland, föreligger ett behov att underlätta resorna till landets sydligare delar. Tjänstgöringen i Norrland försiggår nämligen ofta nog under så hårda betingelser, att rekreativsvistelse i sydligare nejder måste anses vara av synnerligen stor betydelse för bibehållandet av sinnets spänstighet.

Rätten för officerare och underofficerare med vederlikar vid i Norrland förlagda truppförband m. m. att begagna militärbiljett vid tjänstledighetsresor torde med hänsyn härtill icke böra bindas vid något villkor om besök i hemorten eller dylikt. Däremot torde man, för att förebygga resors företagande i andra syften än vad här föreslås, böra fastslå en

viss minimilängd för varje resa, och synes detta minimum lämpligen kunna bestämmas till 300 kilometer. Dessutom torde den ifrågavarande rättigheten icke böra få användas av samma person mer än två gånger årligen fram och åter.

Jag får alltså anhålla, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om sådana ändringar i nu gällande bestämmelser, att

dels den underofficerare med vederlikar nu tillkommande rätten att i vissa fall använda militärbiljett vid tjänstledighetsresor må utsträckas även till officerare med vederlikar;

dels officerare och underofficerare med vederlikar, vilka tillhöra inom VI. arméfördelningsområdet eller Bodens fästning förlagt truppförband (anstalt), må medgivas rätt att högst två gånger årligen å statens järnvägar använda militärbiljett för tjänstledighetsresa av minst 300 kilometers längd.

Stockholm den 25 januari 1918.

K. E. W. Söderhielm.
